

Sygn. XXV C 319/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	<i>SSO Janina Dąbrowiecka</i>
Protokolant:	<i>Protokolant sądowy Bożena Odrowąż</i>

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o.

przeciwko Skarbowi Państwa- Dyrektorowi Izby Celnej w W.

o zapłatę

I. Powództwo oddala,

II. Zasądza od powoda (...) Sp. z o.o. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **XXV C 319/14**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 marca 2014 roku (data prezentaty) skierowanym przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Izby Celnej w W. powódka wniosła o:

- zasądzenie od Skarbu Państwa – Dyrektora Izby Celnej w W. na rzecz powódki kwoty 231.911,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty liczonymi od dnia 20 lipca 2012 roku do dnia zapłaty tytułem naprawienia szkody;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych (pozewk.2-6)

W uzasadnieniu powódka wskazała, że dochodzona kwota stanowi szkodę jaką poniosła w związku z zatrzymaniem przez funkcjonariuszy Służby Celnej automatów do gier o niskich wygranych należących do powodowej spółki, a w konsekwencji uniemożliwienia czerpania przez powódkę korzyści z w/w urządzeń.

W odpowiedzi na pozew z dnia 12 maja 2014 roku (data prezentaty) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia całości roszczeń powódki. (odpowiedź na pozew k. 50-68).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 grudnia 2009 roku w godzinach 8.40 – 20.10 funkcjonariusze celni z Urzędu Celnego II w (...)

W związku z faktem, że przedmiotowe automaty do gier o niskich wygranych nie spełniały warunków określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy o grach i zakładach wzajemnych, wobec uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s., automaty oraz znajdujące się w nich kwoty zostały zatrzymane 9 grudnia 2009 roku. (protokoły zatrzymania k. 81-87)

Pismem z dnia 14 grudnia 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego II w W. zwrócił się do Prokuratury Rejonowej dla (...) P. o zatwierdzenie zatrzymania rzeczy:

- (...) o nr (...), (...) (...);

- (...) o nr (...), (...) (...);

- kwoty 4881 zł, znajdującej się w automacie (...) o nr (...), (...) (...);

- kwoty 4925 zł, znajdującej się w automacie (...) o nr (...), (...) (...);

(wniosek k.88)

Pismem z dnia 16 grudnia 2009 roku skierowanym do Prokuratury Rejonowej W. P. powódka zaskarżyła czynność zatrzymania w dniu 9 grudnia 2009 roku. (zażalenie k. 89)

Prokuratura Rejonowa W. P. postanowieniem z dnia 30 grudnia 2009 roku nie uwzględniła zażalenia powódki. (postanowienie k. 92)

W dniu 18 grudnia 2009 roku postanowieniem Ko kks 158/09 Prokuratura Rejonowa W. P. zatwierdziła czynność zatrzymania rzeczy dokonanej w dniu 9 grudnia 2009 roku. Na powyższe postanowienie powódka złożyła zażalenie. (postanowienie k. 110, zażalenie k. 95-98)

Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2010 roku, o sygn. III Kp 11/10 Sąd Rejonowy dla (...) P. uchylił zaskarżone postanowienie Prokuratury o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy z uwagi na zatwierdzenie czynności po terminie określonym w art. 230 § 1 kpk, czyli po upływie 7-dniowego terminu oraz postanowieniem z dnia 16 czerwca 2010 roku nakazał zwrot przedmiotowych automatów (...) Sp. z o.o. (postanowienie k.119)

Wykonując powyższe postanowienie Sądu Rejonowego dla (...) P. Urząd Celny II w W. postanowieniem z dnia 24 czerwca 2010 roku zwrócił powódce automaty do gry (...) o nr (...) i (...) o nr (...), jednocześnie uznając je za dowody rzeczowe w prowadzonym postępowaniu przygotowawczym i postanawiając na podstawie art. 228 § 1 kpk w zw. z art. 113 §1 kks, że z uwagi na toczące się dochodzenie o popełnienie przestępstwa skarbowego określonego w art. 107 § 1 kks, urządzenia te będą przechowywane w stanie niezmienionym przez firmę (...) Sp. z o.o. z jednoczesnym zobowiązaniem spółki do udostępniania rzeczy na każde żądanie organu prowadzącego postępowanie w zakresie niezbędnym dla potrzeb postępowania. (postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych k.134)

Pismem z dnia 6 lipca 2010 roku powódka wniosła zażalenie na postanowienie z dnia 24 czerwca 2010 roku w przedmiocie uznania w/w automatów i środków pieniężnych za dowód rzeczowy w sprawie. (pismo z dnia 6 lipca 2010 roku, k. 136)

Postanowieniem z dnia 7 września 2010 roku Sąd Rejonowy dla (...) P. w W. uwzględnił zażalenie powódki i uchylił zaskarżone postanowienie stwierdzając, że nie można uznać za dowód rzeczowy przedmiotu, który nie jest w sposób prawidłowy, zgodny z przepisami prawa zatrzymany. (k.153)

W dniu 28 września 2010 roku Prokuratura Rejonowa W. P. wydała postanowienie żądania wydania od powódki rzeczy w postaci automatów do gry z przynależnościami, zlecając wykonanie powyższego Urzędowi Celnemu II w W..

W dniu 21 grudnia 2010 roku powódka złożyła zażalenie na powyższe postanowienie Prokuratury. (postanowienie k. 155, zażalenie k. 157)

Dnia 9 marca 2011 roku Sąd Rejonowy dla (...) P. wydał orzeczenie, w którym uwzględnił przedmiotowe zażalenie i uchylił zaskarżone postanowienie z uwagi na fakt, że przedmiotowe rzeczy nie zostały uprzednio zwrócone spółce. (postanowienie k. 159)

W dniu 28 lutego 2012 roku zatrzymane w sprawie automaty do gier wraz ze środkami pieniężnymi zostały wydane przedstawicielowi powodowej spółki. Po ich wydaniu, w tym samym dniu dokonano ponownego ich zatrzymania. Pismem z dnia 28 lutego 2012 roku spółka (...) złożyła zażalenie na czynność zatrzymania rzeczy. (protokół zdawczo-odbiorczy k. 166, protokół zatrzymania 167, zażalenie k. 173)

Dnia 29 lutego wystąpiono do Prokuratury Rejonowej W. P. z wnioskiem o zatwierdzenie zatrzymania rzeczy. W dniu 5 marca 2012 roku Prokuratura Rejonowa postanowieniem o sygn. Ko kks 27/12 zatwierdziła zatrzymanie ww. rzeczy. Spółka (...) pismem z dnia 16 marca 2012 roku złożyła zażalenie na przedmiotowe postanowienie Prokuratury o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy. (pismo k. 172, postanowienie k. 176, zażalenie k. 177)

W dniu 18 maja 2012 roku Prokuratura Rejonowa w Legionowie postanowieniem Ko kks 40/12 uznała za zasadne zażalenie spółki na czynność zatrzymania rzeczy w dniu 28 lutego 2012 roku i nakazała niezwłoczny ich zwrot firmie (...). Według uzasadnienia postanowienia do przeprowadzenia przedmiotowej czynności funkcjonariusz służby celnej byłby uprawniony w sytuacji wydania przez prokuratora postanowienia o zatrzymaniu rzeczy, co nie miało miejsca.(postanowienie k. 181)

Dnia 20 czerwca 2012 roku postanowieniem o sygn. akt III Kp 630/12 Sądu Rejonowego dla (...) P. zażalenie spółki (...) na postanowienie Prokuratury o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy z dnia 5 marca 2012 roku nie zostało uwzględnione, a zaskarżone postanowienie utrzymano w mocy. W uzasadnieniu Sąd stwierdził, że zgodnie z opinią biegłego przedmiotowe automaty nie spełniają wymogów określonych w ustawie o grach i zakładach wzajemnych, a zatem zachodzi uzasadnione podejrzenie popełniania przestępstwa, a automaty mogą stanowić dowód w sprawie mimo uprzedniego uchylenia postanowienia o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy. (postanowienie 20 czerwca 2012 roku)

Pismem z dnia 6 marca 2014 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty w wysokości 231.911,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 10 lipca 2012 roku do dnia zapłaty tytułem naprawienia szkody wywołanej utraconymi korzyściami wobec uniemożliwienia czerpania przez powódkę korzyści z w/w automatów w okresie faktycznego ich zajęcia i zatrzymania. W/w kwota została ustalona przez powódkę jako iloczyn średniego dziennego przychodu uzyskiwanego przez funkcjonujące automaty do gier w miejscu jego użytkowania w okresie poprzedzającym jego zajęcie i zatrzymanie w kwocie 255,94 oraz 163,43 zł oraz liczbę dni zajęcia i zatrzymania automatów, tj. 553 dni. (wezwanie do zapłaty k. 9)

W dniu 27 marca 2014 roku skierowano do Sądu Rejonowego dla (...) P. akt oskarżenia przeciwko pełniącej funkcję Prezesa Zarządu spółki (...) M. P. o to, w dniu 9 grudnia 2009 roku pełniąc funkcję Prezesa Zarządu spółki (...) z siedzibą przy ul. (...) w W. w lokalu (...) przy PI. S.(...) w W. urządziła gry na automatach do gier o niskich wygranych o nazwie C. (...) nr (...) i (...) nr (...) wbrew art. 129 ust. 3 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 201, poz. 1540 z późn. zm.) tj.: o przestępstwo skarbowe określone w art. 107 § 1 kks. (akt oskarżenia k. 187)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane powyżej dowody dokumentarne, dowody z dokumentów nie były kwestionowane przez strony. Zeznania świadka E. C. jak i dowód z przesłuchania D. Z. jako strony postępowania nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Niniejsze powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Materialnoprawną podstawę roszczenia powódki stanowi treści art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Wobec zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia w pierwszej kolejności należało zbadać zasadność tego zarzutu. Przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym w chwili obecnej unormowane jest art. 442¹ § 1 k.c. Treść tego przepisu wskazuje, iż ulega ono przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Przepis ten zastąpił art. 442 k.c. (uchylony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. (Dz.U.07.80.538) zmieniającej nin. ustawę z dniem 10 sierpnia 2007).

Przepisy te statuuje okresy przedawnienia roszczeń odszkodowawczych wpisują się w ogólną zasadę polskiego prawa cywilnego, iż roszczenia majątkowe ulegają po pewnym czasie przedawnieniu tj. upływ terminu powoduje, iż osoba obowiązana może uchylić się od obowiązku, który odpowiada treści roszczenia.

Zasadniczy termin przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z czynu niedozwolonego to trzy lata. Przyjmuje się, iż jego bieg rozpoczyna się z dniem, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Obie przesłanki powinny być spełnione łącznie. Jak podkreślał Sąd Najwyższy właściwą chwilą dla określenia początku trzyletniego biegu przedawnienia jest moment dowiedzenia się o szkodzie, gdy poszkodowany „zdaje sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazujących na fakt powstania szkody”, inaczej rzecz ujmując, gdy ma „świadomość doznanej szkody” (por. uchwałę składu 7 sędziów SN z 11 lutego 1963r., III PO 6/62, OSNCP 1964/5/87, wyrok z dnia 18.9.02r., III CKN 597/00 niepubl.).

Powódka powstanie szkody łączyła z zatrzymaniem przez funkcjonariuszy służby celnej automatów do gier o niskich wygranych należących do powodowej spółki i uniemożliwieniu czerpania przez powódkę korzyści z w/w automatów w okresie faktycznego ich zajęcia i zatrzymania. Wskazała, że automaty do gry były prowadzone legalnie, urządzenia były zgłoszone do właściwego Urzędu Celnego, spełniały wszystkie normy wymagane przez organy państwowe. Niezgodność z prawem powódka wywodziła z faktu, iż powodowa spółka złożyła zażalenie do właściwego sądu na postanowienie prokuratora zatwierdzającego zatrzymanie automatów przez pozwanego, w efekcie powyższego Sąd Rejonowy dla (...) P. w W. postanowieniem z dnia 9 marca 2011r. uchylił postanowienie o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy z uwagi na przekroczenie 7-dniowego terminu do wydania postanowienia o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy. Natomiast pozwany pomimo treści postanowienia Sądu nie zwrócił automatów do dnia złożenia przedmiotowego pozwu, a tym samym naraził powodową spółkę na utratę korzyści płynących z urządzeń do gier.

Z zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że Sąd Rejonowy dla (...) P. uchylił zaskarżone postanowienie prokuratora zatwierdzające zatrzymanie przedmiotowych automatów do gier postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2010 r., a nie jak błędnie wskazuje powódka postanowieniem z dnia 9 marca 2011 r.

Wobec powyższego postanowienie Sądu z dnia 16 kwietnia 2010 r. podważało legalność zatrzymania przedmiotowych automatów do gier. Od tej chwili zatem można mówić o ewentualnej szkodzie powódki, utraciło bowiem moc prawną postanowienie z dnia 18 grudnia 2009 r., którym Prokuratura Rejonowa W. P. zatwierdziła czynność zatrzymania rzeczy dokonanej w dniu 9 grudnia 2009 roku, czyli po upływie 7-dniowego terminu.

Nie ulega wątpliwości, że po wydaniu postanowienia z dnia 16 kwietnia 2010 r. powódka miała świadomość nie tylko co do powstania ewentualnej szkody, ale również świadomość podmiotu odpowiedzialnego za nią, skoro powódka przez cały okres zatrzymania przedmiotowych automatów do gier utrzymywała, iż jest ono bezprawne a organy je przeprowadzające działają niezgodnie z prawem.

Z tych względów podstawowym okresem przedawnienia roszczenia powódki w niniejszej sprawie jest okres 3 letni, który upłynął z końcem dnia 16 kwietnia 2013r. Pozew w niniejszej sprawie wpłynął zaś 7 marca 2014r.

Roszczenie powódki w niniejszej sprawie jest więc przedawnione. Uwzględnienie zarzutu przedawnienia skutkowało oddaleniem powództwa w całości.

Zasadność zarzutu przedawnienia, zdaniem Sądu, sprawiła, iż dalsza analiza przesłanek merytorycznych odpowiedzialności odszkodowawczej okazała się niecelowa. Marginalnie Sąd podniósł, że powódka w toku prowadzonego postępowania zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu określonego przez przepis art. 6 k.c. nie wykazała istnienia przesłanek określonych przepisem art. 417 k.c.

Mając na uwadze powyższe na mocy art. 442¹ § 1 k.c. i 417 k.c. Sąd powództwo oddalił.

Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia było orzeczenie o kosztach procesu. Sąd orzekł zgodnie z unormowaną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą i obciążył powódkę poniesionymi przez pozwanego kosztami, na które w niniejszej sprawie składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł.

Mając na uwadze całokształt poczynionych rozważań Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.